

Bijlage 1: Uitgewerkte interventies - Handhavingsprotocol verontreiniging karkassen bij slachthuizen Pluimvee

Code: SL-TP-HHP-01b01

Versie: 01

Versie	Datum	Wijziging ten opzichte van vorige versie
01	29-07-2026	Bijlage 1 is afzonderlijk gepubliceerd. Inhoudelijk zijn geen wijzigingen aangebracht. Het kan zijn dat sommige zinnen anders zijn geformuleerd, maar de inhoud is hetzelfde gebleven.

Uitgewerkte interventies

Het slachtproces moet zodanig beheerst worden dat na afloop van dit proces geen zichtbare verontreiniging van karkassen aanwezig is. Door te voldoen aan het in de Verordeningen voorgeschreven FSMS kan een exploitant van een slachthuis hieraan voldoen.

De exploitant moet bij elke constatering maatregelen treffen:

- Richting het product: opknappen karkas door wegsnijden/wegspoelen verontreiniging (zonder kruisbezoedeling te veroorzaken) of het niet voor humane consumptie bestemmen.
- Richting het proces ter preventie dat nogmaals verontreiniging optreedt.
Bijvoorbeeld: extra aandacht voor de diverse kritische stappen in het slachtproces (bijvoorbeeld voorselectie, cloacaboer, openen van de buikholte, organenpakket uithalen).

Alle verontreinigde karkassen aan het einde van de panklaar lijn moeten verwijderd worden.

De uitgevoerde steekproeven worden geregistreerd volgens de werkwijze beschreven in bijlage 9: Registratie verontreiniging pluimvee karkassen en aanzeggingsmails.

CASCADE 1

1. Eerste keer vaststellen van verontreiniging op karkassen binnen 10 steekproeven

Aan het bedrijf moet gemeld worden dat is gebleken dat het eigen procesbeheersysteem niet de bescherming biedt die het zou moeten bieden (VO (EU) 853/2004).

Hiervoor wordt een Officiële Waarschuwing (OW) aangezegd en wordt op dezelfde dag een OW e-mail (zie bijlage 9) opgesteld en aan het bedrijf verzonden.

2. Tweede keer vaststellen van verontreiniging op karkassen binnen 10 steekproeven

Bij de tweede constatering van verontreiniging binnen 10 steekproeven wordt een tweede OW e-mail opgemaakt en naar het bedrijf verstuurd, zoals hierboven.

3. Derde keer vaststellen van verontreiniging op karkassen binnen 10 steekproeven

Bij een derde constatering van verontreiniging binnen 10 steekproeven wordt er een Rapport van Bevindingen (RvB) voor aantreffen van verontreinigingen opgemaakt. Een RvB wordt door de OA/OD op dezelfde dag dat de overtreding is vastgesteld aan het bedrijf per mail aangezegd.

De volgende serie van 10 steekproeven gaat hierna direct in en begint de volgende cascade, in dit geval cascade 2.

Uit mijn controle na afloop van het slachtproces bleek dat er verontreiniging op de geslachte dieren werd waargenomen, waaruit geconcludeerd kan worden dat de exploitant van het slachthuis niet of onvoldoende had zorggedragen voor het voorkomen van verontreiniging van het vlees en het schoonmaken van de geslachte dieren.

Hieruit bleek mij dat werd gehandeld in strijd met het bepaalde in bijlage III, sectie II, hoofdstuk IV, onder punt 5 en 8 van Verordening (EG) nr. 853/2004, in samenhang met artikel 3 lid 1 van deze verordening, hetgeen een overtreding is van het bepaalde in artikel 2.4 lid 1 onder d van de Regeling dierlijke producten juncto artikel 6.2 lid 1 van de Wet dieren.

Gebruik dit tekstblok wanneer je een RvB moet opmaken.

CASCADE 2

Tweede serie van 3 overtredingen binnen 10 steekproeven binnen 3 maanden na de eerste verontreiniging van cascade 1: volg de 3 stappen zoals genoemd in CASCADE 1.

De volgende serie van 10 steekproeven gaat hierna direct in en begint de volgende cascade, in dit geval cascade 3.

CASCADE 3

Derde serie van 3 overtredingen binnen 10 steekproeven binnen 3 maanden na de eerste verontreiniging van cascade 1: volg de 3 stappen zoals genoemd in CASCADE 1 + besluitbrief aanzeggen en opmaken + extra maatregelen opleggen.

De volgende serie van 10 steekproeven gaat hierna direct in en begint de volgende cascade, in dit geval cascade 4.

Daarnaast wordt door de OD de besluitbrief “Verlagen bandsnelheid Cascade 3” (bijlage 3) aangezegd en opgemaakt. In deze brief worden de onderstaande maatregelen opgenomen:

- Bij bedrijven met HSL toestemming wordt een stap teruggedaan met de maximale toegestane bandsnelheid: bij HSL-2 toestemming terug naar de maximale snelheid van HSL-1, bij HSL-1 toestemming naar de maximale standaard snelheid van 9000 (met splitter) of 6000 (zonder splitter). Om problemen met dierenwelzijn te voorkomen na directe invoering bij het aanzeggen, krijgt het bedrijf de gelegenheid om dit de volgende werkdag te gaan uitvoeren. Op die manier krijgt men meer tijd om de slachtplanning aan te passen.
- Bij bedrijven zonder HSL toestemming wordt de bandsnelheid tot 75% teruggebracht. Als een bedrijf niet over een lopende band beschikt, wordt het aantal te slachten dieren per uur tot 75% teruggebracht.
- Voorkeurbordes inrichten en alle slachtingen moeten via dit voorkeurbordes lopen. Dit houdt in dat er een selectie van de risicodieren gemaakt moet worden voor wat betreft bezoedeling; dit geldt voor alle slachthuizen met een lopende band.

Indien gedurende 10 opeenvolgende slachtshifts blijkt dat er maximaal in 2 steekproeven karkassen met verontreiniging worden aangetroffen, kan de bandsnelheid of het aantal te slachten dieren per uur met ingang van de volgende slachtshift weer ingesteld worden op het niveau dat voor het opleggen van de maatregel gebruikelijk was. De OD maakt de besluitbrief op “Opheffen herstelmaatregelen Cascade 3” (bijlage 4). Hierbij wordt bij iedere constatering van een verontreiniging een RvB opgemaakt en naar IBD verstuurd.

De systematiek van 2 x OW's emails gevolgd door een RvB blijft hierbij gevolgd worden.

Worden ondanks het terugbrengen van de bandsnelheid nog steeds frequent verontreinigingen aangetroffen (in 3 of meer steekproeven worden verontreinigingen aangetroffen binnen 10 shifts) dan wordt het bedrijf versneld in een spoedhandhavingsoverleg gebracht. Bij dit overleg zijn in ieder geval aanwezig de BB, teamleider/afdelingshoofd en JZ onder leiding van (plv) Directeur/afdelingshoofd. Zij besluiten welke maatregelen genomen moeten worden. Dit is maatwerk.

CASCADE 4

Wanneer binnen 3 maanden na het opheffen van de laatste maatregel in de derde cascade, 3 overtredingen binnen 10 slachtshifts worden geconstateerd, belandt het slachthuis in

cascade 4: volg de 3 stappen zoals genoemd in CASCADE 1 + besluitbrief aanzeggen en opmaken + extra maatregelen opleggen.

Door de OD wordt de besluitbrief “Verlagen bandsnelheid en fluctueren bandsnelheid Cascade 4” (bijlage 5) aangezegd en opgemaakt. In deze brief worden de onderstaande maatregelen opgenomen:

- Bij bedrijven met HSL toestemming wordt een stap teruggedaan met de maximale toegestane bandsnelheid: bij HSL-2 toestemming terug naar de maximale snelheid van HSL-1, bij HSL-1 toestemming naar de maximale standaard snelheid van 9000 (met splitter) of 6000 (zonder splitter). Om problemen met dierenwelzijn te voorkomen na directe invoering bij het aanzeggen, krijgt het bedrijf de gelegenheid om dit de volgende werkdag te gaan uitvoeren. Op die manier krijgt men meer tijd om de slachtplanning aan te passen.
- Bij bedrijven zonder HSL toestemming wordt de bandsnelheid tot 75% teruggebracht.
- Gedurende 3 maanden wordt het trap op/trap af systeem (fluctuerende maximale bandsnelheid) gehanteerd om de bandsnelheid te verhogen dan wel te verlagen om het bedrijf de gelegenheid te geven tot de optimale slachtsnelheid te komen waarbij verontreinigingen worden voorkomen.
- Voorkeurbordes inrichten en alle slachtingen moeten via dit voorkeurbordes lopen. Dit houdt in dat er een selectie van de risicodieren gemaakt moet worden voor wat betreft bezoedeling;

Trap op/trap af (fluctuerende maximale bandsnelheid) gedurende 3 maanden

- Let op: Elke verhoging of verlaging van de bandsnelheid in dit traject is een besluit en hiervoor dient een besluitbrief verstuurd te worden!
- Wanneer er vervolgens bij 10 opeenvolgende steekproeven telkens **niet meer dan twee verontreinigingen** worden geconstateerd, mag daarna de bandsnelheid bijvoorbeeld met 500/750/1.000 (zie voorbeeld 1 en 2) kuikens per uur per 10 slachtshifts worden **verhoogd** (tot maximaal de bandsnelheid van voor de verlaging)
- Echter bij elke 10 steekproeven waarbij **3 verontreinigingen** worden geconstateerd, wordt de bandsnelheid weer met bijvoorbeeld 500/750/1.000 kuikens per uur **verlaagd** (tot minimaal de bandsnelheid van voor de HSL-toestemming of bij bedrijven zonder HSL toestemming tot $\frac{3}{4}$ van de bandsnelheid). Hierbij leveren de 1^e en 2^e verontreiniging een officiële waarschuwing op en de 3^e verontreiniging een bestuurlijke boete (vervolgboete).
- Drie maanden lang zal het slachthuis op deze manier met fluctuerende maximale bandsnelheid ('trapje op/trapje af') gaan werken.

- Wanneer er bij het slachten op minimale bandsnelheid binnen de eerstvolgende 10 steekproeven opnieuw 3 verontreinigingen worden vastgesteld, kan na overleg met teamleider en afdelingshoofd, het afdelingshoofd besluiten tot een spoedhandhavingsoverleg.

Voorbeeld 1: Maximale bandsnelheid van 12.000 naar 9.000

Trap op trap af effect: $12.000 - 9.000 = 3.000$. In 3 gelijke stappen is dat 1.000 per stap.

- Maximale bandsnelheid was 12.000 en moet in 1x terug naar 9.000 (bandsnelheid voor HSL1).
- In 10 steekproeven geen verontreiniging of 1 of 2 verontreinigingen: bandsnelheid gaat 1 trap omhoog en dat is hier met 1.000 stuks per uur omhoog. Dus $9.000 + 1.000 = 10.000$ stuks bandsnelheid.
- In 10 steekproeven 3 verontreinigingen heeft tot gevolg dat bandsnelheid met 1 trap omlaag gaat, dus met 1.000 stuks weer naar beneden. Er van uitgaande dat je op 10.000 stuks staat gaat er weer 1.000 stuks af en wordt de bandsnelheid 9.000 stuks.
- Indien er weer in 10 steekproeven 3 verontreinigingen worden gezien dan blijft de 9.000 stuks gehandhaafd. Dit is de minimale bandsnelheid.
- De fluctuerende maximale bandsnelheid wordt 3 maanden toegepast.

Voorbeeld 2: maximale bandsnelheid van 7.500 naar 6.000

Trap op trap af effect: $7.500 - 6.000 = 1.500$. In 3 gelijke stappen is dat 500 per stap.

- Bandsnelheid was 7.500 en moet in 1x terug naar 6.000.
- In 10 steekproeven geen verontreiniging of 1 of 2 verontreinigingen: bandsnelheid gaat 1 trap omhoog en dat is hier met 500 stuks per uur omhoog. Dus $6.000 + 500 = 6.500$ stuks bandsnelheid.
- In 10 steekproeven geen verontreiniging of 1 of 2 verontreinigingen: bandsnelheid gaat 1 trap omhoog en dat is hier met 500 stuks per uur omhoog. Dus $6.500 + 500 = 7.000$ stuks bandsnelheid.
- In 10 steekproeven 3 verontreinigingen heeft tot gevolg dat bandsnelheid met 1 trap omlaag gaat, dus met 500 stuks weer naar beneden. Er van uitgaande dat je op 7.000 stuks staat gaat er weer 500 stuks af en wordt de slachtsnelheid 6.500 stuks.
- Deze fluctuerende maximale bandsnelheid wordt zo 3 maanden toegepast.

A. Maximale bandsnelheid beoordelen

De STDA/BB/TL beoordelen na 3 maanden bij welke maximale bandsnelheid de slachthygiëne op dit slachthuis nog gewaarborgd is. Dit wordt voorgelegd aan de Directeur Slachttoezicht (of zijn plaatsvervanger).

Maximale bandsnelheid instellen door slachthuis

Het slachthuis stelt de maximale bandsnelheid in die in de bovenstaande stap A is bepaald.

Opheffen maatregel Instellen maximale bandsnelheid:

Indien blijkt dat er binnen 3 maanden na het instellen van het laatste besluit niet meer dan 2 verontreinigingen in 10 slachtshifts zijn geconstateerd, kunnen de maatregelen uit stap A worden opgeheven en begint het bedrijf weer in Cascade 1. Directeur verstuurt Besluitbrief Besluit opheffen vastgestelde bandsnelheid na afloop van cascade 4 (bijlage 8).

Als blijkt dat binnen 3 maanden na het laatste besluit de naleving op het hygiënisch slachten en/of de controle op verontreiniging na afloop van het slachtproces onvoldoende is (als er binnen 3 maanden wederom 3 maal een overtreding binnen 10 opeenvolgende slachtshifts wordt gezien) dan is er een **spoed handhavingsoverleg** nodig waarbij de BB, teamleider/afdelingshoofd en JZ onder leiding van (plv) Directeur/afdelingshoofd besluiten welke maatregelen genomen moet worden. Dit is maatwerk.